

Bütün gürültülerin birbirine benzediği bir zamandı onlar için... ama bu seferki... çocuk zihinleriyle tam olarak çözebildikleri bir ses değildi.

Ellerinde şekerlerle konağın oraya doğru dönüyorlardı... ne olduğunu anlayamadan silahların sesiyle yere kapaklandılar. Göz gözü görmüyordu. Askerlerin ayak sesleri vardı her yerde. Konak yerle bir olmuştu. Mermiler havada uçuşup duruyordu. Az önceki düğün evinden geriye sadece çığlıklar kalmıştı. Ahmet Amca'lar'ı buldu onları.

Yaşlı adam birini kucağına aldı, ötekini elinden tuttu.

Gidebildikleri kadar gittiler. Sonra bir su künkünün içine saklandılar birlikte. Ahmet Amca, o ve amcasının torunu Engin. Saklandıkları yerden, uzaklardaki düğün evini, konağı gördüler. Konak mermilerden delik deşik olmuştu. Uzun bir sessizlikten sonra silah sesleri yine başladı. Mermilerle birlikte, geçen zaman da delik deşik oldu gözlerinin önünde. Sonra uçsuz bucaksız bir sessizliği beklemek. Ve gece geldi. Saatler öylece, gece gibi karanlık ve gölgelerle geçti. Üç kişiydiler artık, sadece

üç. Uzun ama tedirgin bir çocuk uykusuydu yalnızlık, uyutulacak oyunlar ve kayıplar.

Sami; güneş kırmızı, erken sabah ışıklarıyla gözlerine vurduğunda, karşısında, künkün hemen dışında onu seyredeni gördü. Amcasını ve amcasının torununu uyandırmaya çalıştı. Hemen uyanmadılar, onları kendi haline bıraktı. Gözlerini kapadı, bir daha açtı Sami. Karşısında sivri kulaklı, tüyleri yanmış kediye benzer bir şey vardı. Tanırdı bu hayvanı, ondan korkardı da. Bir vaşaktı bu. Nedense o anda korkmadı. Korkacak o kadar çok şey olmuştu ki. Üstelik onunla hemen hemen aynı kaderi paylaşıyorlardı. Ortalık küldü. Onlar da.

Zamanı öylece yitirdi. Vaşak gerçek miydi, değil miydi? Ondan başka kimse onu görmedi. Ne o zamanda ne de başka bir zamanda.

Uyandıktan sonra yola koyuldular. Vaşağın izi onları bir mağaraya götürdü. Ahmet Amca onları mağaraya sakladı. Diğer sağ kalanlarla orada buluştular. Komşu köyün insanlarıyla. Gökten mermiler o zaman yağdı. Kimisi mağarada kalmayı tercih etti, kimisi yürümeyi, devam etmeyi.

Hayatta kalanlar bir tren istasyonuna kadar gidebildi; istasyonu başka yollar demekti. Uzun, çok uzun sürdü yolculuk. Nedense aklında en çok o sarı vaşak kaldı. Belki bu yüzden, sonraki hayatı o kedi benzeri vaşağın ona çizdiği yol oldu. Hem var, hem yok.

Benim dedemdi o. Ne tuhaf değil mi, hayatını hiçbir kitap yazmadı.

Can sıkıcı pazartesilerden biriydi. Yirmilik dişim azmış, sürekli borusunu öttürüyordu içimde. Günün bitmesine daha yedi saat vardı, dile kolay!

“Sınavda her birinizden, bir hafta önce okuduğumuz kitapla ilgili küçük bir kompozisyon yazmanızı istemiştım,” dedi Başmuavin İhsan Tozkoparan. Şu ‘Büyük Ülke Büyük Ülkü Projesi’nin başdanışmanı. O işte dönen dolapları hemen hepimiz duymuştuk ama bilmek bir şey ifade etmiyordu. En büyük korkusunun bir vergi memuru olduğunu biliyorduk onun. Yani bir vergi memurluk ömrü vardı aslında, ama işini bilen biriydi Tozkoparan. Suda yürür iz bırakmazdı. Dahası, Tozkoparan denen bu adam, okuldaki çoğu insan için bir idol, bir onur abidesiydi.

Neyse ne. Bizim edebiyat hocamızdı ve canımıza okuyordu! Canına okunan bizlerdik ama bir de bir kitap vardı; *Bir Kadın Savaş Pilotunun Anıları* falan diye bir kitap. Ben doğru dürüst okumamıştım, ne yalan söyleyeyim. Daha da dürüst olmak gerekirse, kitapta ne

yazdığına dair pek bir fikrim yoktu! Sınavda, dedemden duyduklarımınla kendimce bir kompozisyon yazmışım. Okumadığımı belki yutturabilirim diye düşünmüştüm, ne bileyim!

Tozkoparan yutar mı? Yutmamıştı besbelli...

Başladı söylenmeye. Dilbilgisi yanlışlarınız şöyle, cümleleriniz böyle, paragraflarınız bir halta yaramaz, kitabı anlamamışsınız, hatta okumamışsınız bile diye... Bu dili bilmiyorsunuz siz! Yazıklar olsun size.

Her zamanki Tozkoparan'dı sanki.

Tam o anda...

Allah kahretsin o ânı! Ona karşı çıkmak için falan değil, sadece elimi öylesine, dağınık saçlarıma götürdüğüm sıradaydı.

Beni, bakmadan gördü. Tam bu... Durdu, baktı ve bu kez gerçekten gördü.

O halimi görünce de, sinir içinde, "Sen," dedi, "sen bu arada haddini aştığının farkında mısın?"

Yok diye kafamı sallasam da, ısrarcıydı. Yaşama tutunma çabası insanı yoran biriydi. Büyük ülkenin büyük ülküsüydü o! Böyle söylesem ya, toz ederdi beni, toz! Karşısında sürekli uyurgezer bir biçimde mırıldanıp durmama bir türlü alışmamış; beni, intikam alırcasına sınıfın "bunalım şairi" ilan etmişti.

Buna diyecek sözüm yoktu. Şairliğimle herkes dalga geçerdi zaten. Bu yüzden, "Ne yaparsa yapsın, bana ne!" deyip duruyordum kendi kendime. Bana kıl olurdu. Ancak bu sefer gerçekten delirmişti Tozkoparan. O sıra uykusuzdum ve dişimin sağ kulağımdaki baterisi

şimdiden günümün içine etmek üzereydi. İşin aslı bu. Üstüne Tozkoparan tuz biber ekti!

"Nasıl yazarsın böyle bir şey?" diye kükredti Tozkoparan.

Ne demiş olabilirim, altı üstü ne yazmış olabilirim ki, diye düşünürken sesi bu kez bütün sınıfta, hatta okulun koridor camlarında şangır şungur patladı.

"Ayağa kalk!"

"Bir şeyler söyle!"

"Hayır, hiçbir şey söyleme!"

"Sen, sen, sen!"

Böyle tutarlı şeyler işte.

Baktı ki, bir şey söylemiyorum, iyice çıldırdı. Kürsüdeki kâğıt tomarından bir kâğıdı tutup havada sallamaya başladı.

"Bu ne cüret!"

Salladığı kâğıdı hatırlamışım. Sınavda yazarken, kâğıdın bir kenarını kemirmiştim. O kenarı kopuk kâğıt benimdi. O yitik parça da olsa olsa bendim.

Dediğim gibi, rahmetli dedemin bana yarı kendinde yarı değil, çocukluğuyla ilgili anlattıklarıydı bunlar. Üvey ablasının düğün günü başına gelenlerle değişen hayatı. Hayal mi gerçek mi bilemediğim şeyler işte. O günü ve sonrasını anlatıp dururken, tepelerine bombalar yağdıran bir kadın pilottan bahsetmişti. Öyle bir benzerlik kurmuştum kitaptaki kadınla. Doğru mu yanlış mı ötesini fark edemediğim naneler yazmış olmalıydım. Dedem ölmüştü. Sadece ondan ve anılarından bahsetmek istemiştım. Bu şekilde Tozkoparan'a biraz bilgiç

mi görünmek istemiştım ne? Belki. Bak ben senden daha farklısını biliyorum, demek istemiş olabilirdim. Yine de, tam olarak ne yazdığımı hatırlamıyordum.

“Yürü,” dedi, “düş önüme! Derdini müdüre, sonra da rehber öğretmene anlatırsın.”

Müdür de rehber öğretmen de, Tozkoparan'ın en sıkı yol arkadaşlarıydı. Al birini vur ötekine! Sınıftakilerin tuhaf ve umursamaz bakışları altında peşine düştüm Tozkoparan'ın. Koridora çıktığımızda, ters ters yüzüme bakıp, “Babana dua et!” dedi.

Karikatürlerden fırlamış bir adamdı bu Başmuavin İhsan Tozkoparan. Kelleşmeye başlayan bir kafa. Göbek yerinde. Yağlı bir cilt. Aynı yağ bütün vücudunu ele geçirmişti sanki. Bir yağ topuydu o. Koridorda önümden sallana sallana yürüyüşü, tüm bunların özetiydi.

Neyse efendim, böyle devam ettik işte koridorda. Müdür falan derken, bir süre sonra, beni ıslah olmam için gönderdikleri okulun o sahtekâr gülüslü rehber öğretmenin karşısındaydım. Vantuz gibi dudaklarına vişne çürüğü rujlar sürer; dapdaracık eteklerinin altındaki topuklu ayakkabılarının ritmi, sakil ve bakımlı saçlarını bir oraya bir buraya savururdu. Göğüslerine laf bile etmiyorum! Hemen her zaman üst bedenini sıkı sıkıya saran derin V'li bir bluzla çıkardı karşımıza.

Ee, anlat bakalım FUNDA HANIM!..

Bense hep aynı sahnenin kötü ve şişman oyuncusuydum. Juju, şu kırk yıllık dostum Jale, bu halimi görse yine dudak büker; “Çikom, yine olmamış ya,” der-

di. “Rol kestiğin şıppadanak belli oluyor!”

Okul, cezamı kesecekti kesmesine ama, hâlâ ne olduğunu tam olarak anlamış değildim.

“Ben bir şey yapmadım,” dedim, abartılı bir biçimde, erkek Fatma bir tavırla, hayalimde gezinen Juju'nun sözlerini haklı çıkarırcasına.

“İhsan Bey öyle düşünmüyor ama,” dedi rehber öğretmen. “Okuduğunuz kitaba hakaret etmişsin!”

Ben mi? Ben ha! Ah Tozkoparan! Sahi ne boktan bir addı bu! Toz koparıp etrafı toza buladığı doğruydu aslında. Belki de o tozdan sonra nem kapıtığı.

“Hadi... Bana anlatabilirsin,” dedi rehber öğretmen. Bu kadın da, Tozkoparan'ın başı çektiği projenin bir parçasıydı. Tozkoparan'la aralarında vıcık vıcık, herkesin dilinde olan bir ilişki vardı. Yüzüne saf saf baktım.

“Neden böyle bir şey yapma ihtiyacı duydun Funda cığım? Bir pilotun anlarından nasıl böyle yerlere varabildin? Neyi kanıtlamak istiyorsun? Derdin ne? Neden erkek gibi giyiniyorsun? Saçlarını neden böyle kısacık kestiriyorsun? Kızlara ilgi duyuyor musun? Ailende her şey yolunda mı?”

Bildiğim bir şey varsa o da, sahtekâr gülüslü rehber öğretmenlere hiçbir şey anlatılmayacağıydı. Karşına geçer, “Anlat hadi yavrum,” derlerdi; sen de boş bir anındaysan dökülürdün. Üç gün geçmez karşına çıkıverirdi annenle baban. Al başına belayı!

Çok şükür deneyimlerim bana yol gösterdi bu kez.

Pis pis sırttım ve sakince şöyle dedim:

“Anlatacak hiçbir şey yok.”